פּוֹעֵל שֶׁאֵין לוֹ * מַה (פ) [א] יֹאכַל (ח) כְּדֵי שֶׁיִּשְׂתַּכֵּר (ג) וְיָרִיחַ:

תקמג דִּין מְלָאכָה עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי בְּחֹל הַמּוֹעֵד. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א א כָּל דָּבָר שֶׁאָסוּר לַעֲשׂוֹתוֹ (א) אָסוּר לוֹמַר (פ) לְאֵינוֹ יְהוּדִי (ב) לַעֲשׂוֹתוֹ: **ב** [*] ב אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁקִּבֵּל מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב לִבְנוֹת בֵּיתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל (ג) (ג) בְּקַבְּלָנוּת, אָסוּר לְהַנִּיחַ לַעֲשׂוֹת בְּחֹל הַמּוֹעֵד (ד) אַף עַל פִּי שֶׁהוּא חוֹץ (ג) לַתְּחוּם. ג אֲבָל אִם נָתַן לוֹ מְלָאכָה (ה) בְּתָלוּשׁ קֹדֶם הַמּוֹעֵד (ו) בְּקַבְּלָנוּת לַעֲשׂוֹתָהּ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי, מֻתָּר: **ג** (ז) ד מֻתָּר לִתֵּן לְאֵינוֹ יְהוּדִי מְלָאכָה בְּקַבְּלָנוּת

א בְּרַיְיתָא מוֹעֵד קָטָן י״ב (ע״א). ב שָׁם וְכִדְאָמַר רַב מְשַׁרְשְׁיָא. ג הָרַא״ש שָׁם (פרק ב סי׳ ו) בְּשֵׁם הָרַאֲב״ד וְהַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִי בְּשֵׁם סְמַ״ק (מצוה קצה). ד בְּרַיְיתָא שָׁם.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב [א] יאכל. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּנוֹדַע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָא תִּנְיָנָא סִימָן ק״ד בְּנוֹתֵן בְּגָד לְחַיָּט לְתִפֹּר אִם יֵשׁ לוֹ לִבְדֹּק הַבֶּגֶד הַזֶּה בְּגָדִים אֲחֵרִים פְּשִׁיטָא דְּאָסוּר, אֶלָּא אֲפִלּוּ הוּא בֶּגֶד הַצָּרִיךְ לַמּוֹעֵד אֵינוֹ מֻתָּר כִּי אִם מַעֲשֶׂה הֶדְיוֹט, וּמֻתָּר אֲפִלּוּ בְּשָׂכָר לִתְפֹּר כְּשֵׁנִי הַכֶּלְבּוֹ, אֲבָל אִם אֵינוֹ נָחוּץ לַמּוֹעֵד אוֹ לִתְפֹּר כְּדַרְכּוֹ, אָסוּר אֲפִלּוּ בְּחִנָּם, וְקַל וָחֹמֶר בְּשָׂכָר, אִם לֹא עַל יְדֵי פּוֹעֵל עָנִי שֶׁאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל, עַיֵּן שָׁם:

ב [בשו״ע] אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁקִּבֵּל כו׳. וְאִם הָיָה דָּחוּק לִבְנוֹת, עַיֵּן מַה שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל סִימָן רמ״ד סָעִיף קָטָן ג׳ מִתְּשׁוּבַת נוֹדַע בִּיהוּדָה חֵלֶק א׳ סִימָן י״ב. וְעַיֵּן בְּנוֹדַע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָה תִּנְיָנָא סִימָן ק״ג בְּבִנְיַן בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁנִּתְפַּשְּׁרוּ עִם הַבַּנָּאִים בְּקַבְּלָנוּת, וְהִתְנוּ לִשְׁבֹּת בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב אֲבָל עַל חֹל הַמּוֹעֵד לֹא הִתְנוּ, וְאִם יִרְצוּ לְהַשְׁבִּית הָאֻמָּן וְלַפּוֹעֲלִין מִמְּלַאכְתָּם בְּחֹל הַמּוֹעֵד יִהְיוּ צְרִיכִים לְשַׁלֵּם שָׂכָרָם, וְהָעֶלָּה לְהַתִּיר, דִּבְרֵיהֶם לֵיכָּא חֶשְׁדָּא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם סִימָן רמ״ד (ס״ק ח) רַק מִשּׁוּם חִלּוּל ה׳ לְפָנֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, וּבְחֹל הַמּוֹעֵד לֵיכָּא חִלּוּל ה׳ כֵּיוָן שְׁרוֹאִים שֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹסְקִים בְּמַשָּׂא וּמַתָּן וּשְׁאָר מְלָאכוֹת הַמַּתָּרִים וְיוֹדְעִים שֶׁזֶּה אָסוּר לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם טוֹב, לָכֵן הֵם סוֹבְרִין שֶׁבְּחֹל הַמּוֹעֵד אֵין אִסּוּר מְלָאכָה וְכוּ׳. וְעַיֵּן שָׁם שֶׁמְּיַשֵּׁב דִּבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם מִמַּה שֶׁהִקְשָׁה עָלָיו בַּאֲלִיָּה רַבָּה (סי׳ רמד ס״ק ח) וְתוֹסָפוֹת שַׁבָּת (סק״ח). וְעַיֵּן בְּתִשְׁוּבַת מַהֲרַ״מ בַּר בָּרוּךְ הַקְּטַנִּים (מהדו״ם מרוטנבורג דפוס קרימונה) סִימָן קמ״ב שֶׁאֲפִלּוּ הִתְחִילוּ לִבְנוֹת קֹדֶם יוֹם טוֹב וְאֵינָם רוֹצִים לִבְטֵל, וְאִם אֵין מְנִיחִים אוֹתָם לִגְמֹר לֹא יִהְיוּ נִגְמָרִים, אָסוּר לַהֲנִיחָם לִגְמֹר בְּחֹל הַמּוֹעֵד, עַיֵּן שָׁם. וְהֵבִיאוֹ (מַחֲזִיק בְּרָכָה) [בְּרִכֵּי יוֹסֵף] (סק״א) וּבת״כ שְׁכֵן כָּתַב הַשֵּׁבֶלִי לֶקֶט (סי׳ רכב) בְּשֵׁם הַגְּאוֹנִים:

בֵּאוּר הֲלָכָה

* **מַה יֹּאכַל.** יְדוּעַ דַּעַת הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״א) **וְגַם אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים שֶׁהָעִתִּיקוּ דְּבָרָיו דְּדַוְקָא שֶׁאֵין לוֹ אֲפִלּוּ לֶחֶם וּמַיִם, וְדַעַת אֲלִיָּה רַבָּה** (סק״ג) **דַּאֲפִלּוּ יֵשׁ לוֹ אַף אֵין לוֹ כְּדֵי צָרְכּוֹ לְיוֹם טוֹב גַּם כֵּן שָׁרֵי. וְהִנֵּה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי מְחֻלָּקִים הַבִּבְלִי וְהַיְרוּשַׁלְמִי בִּפְרוּשָׁיו דְּמַתְנִיתִין הִיא**, דְּבִירוּשַׁלְמִי (פ״ג ה״ד) אִיתָא עַל הַהִיא מִשְׁנָה דְּאֵין כּוֹתְבִין שְׁטַר חוֹב בַּמּוֹעֵד וְאִם אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ אוֹ שֶׁאֵין לוֹ מָה יֹּאכַל הֲרֵי זֶה יִכְתֹּב, אָמַר ר׳ יְרְמְיָה אִם אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ לַלָּוֶה, אוֹ שֶׁאֵין לוֹ מָה יֹּאכַל לַלַּבְלָר [וַהֲיִנוּ כְּפָרוּשׁ הַבַּבְלִי בְּדַף י״ג (ע״א)], אָמַר לוֹ ר׳ יוֹסֵי אִם אוֹמֵר אַתָּה כֵּן נִמְצָאתָ מַתִּיר אֶת הָאֻמָּנוּת בַּמּוֹעֵד, אֶלָּא אִם אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ לְמַלְוֶה שֶׁעֲבָרָה, אוֹ שֶׁאֵין לוֹ מָה יֹּאכַל לְמַלְוֶה זוֹ. וּפֵרַשׁ הַקָּרְבָּן עֵדָה וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: אָמַר לֵיהּ ר׳ יוֹסֵי אִם כֵּן שֶׁאִם אֵין לַלַּבְלָר לֶאֱכֹל מֵהֶתֵּר לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתּוֹ, אַתָּה מַתִּיר כָּל הַמְּלָאכוֹת בַּמּוֹעֵד, שֶׁרֹב אֻמָּנִים עוֹשִׂים כְּדֵי פַּרְנָסָתָם. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְאִם יְפָרֵשׁ כְּדַעַת הַמַּגֵּן אַבְרָהָם שֶׁאֵין לוֹ מָה יֹּאכַל כְּלָל אֲפִלּוּ לֶחֶם וּמַיִם לֵיכָּא קוּשְׁיָא כְּלָל, דַּהֲלֹא אָנוּ רוֹאִין בְּחוֹשׁ שֶׁרֹב הָאֻמָּנִים לֹא יֶחְסַר לָהֶם לֶחֶם וּמַיִם אֲפִלּוּ אִם יִתְּפַּס אִיזֶה יוֹם שֶׁאֵין לוֹ מְלָאכָה, אֶלָּא עַל כָּרְחָךְ דְּהוּא מְפָרֵשׁ שֶׁאֵין לוֹ כְּדֵי צָרְכּוֹ לְיוֹם טוֹב, דְּהֵינוּ בְּשָׂר וְיַיִן כַּנָּהוּג, וּלְהָכֵי קָמִקְשֶׁה אִם כֵּן מַתִּירִים כָּל הַפּוֹעֲלִים לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתָּם בְּחֹל הַמּוֹעֵד, שֶׁרֹב בַּעֲלֵי אֻמָּנוּת הֵם מְצַמְצְמִים, וְעַל כֵּן מֻכְרָח לְפָרֵשׁ פֵּרוּשׁ אַחֵר בַּמִּשְׁנָה. וּגְמָרָא שָׁלָנוּ (שם) סוֹבֵר כְּדַעַת ר׳ יִרְמְיָה וְלֹא חָשׁ לְקַשְׁיָא דְּר׳ יוֹסֵי, מִשּׁוּם שֶׁהוּא מְפָרֵשׁ אֵין לוֹ מָה יֹּאכַל כְּפִשְׁטֵיהּ, וְלֵיכָּא קוּשְׁיָא כְּלָל וְכַנַּ״ל. וְנִרְאֶה לִי עוֹד טַעַם לְהַיְרוּשַׁלְמִי שֶׁלֹּא רָצָה לְפָרֵשׁ כֵּן, מִשּׁוּם דִּבַּמִּשְׁנָה דַּף י״ב [י״ג] (ע״א) תָּנָא שָׁם אֵין לוֹקְחִין בָּתִּים וְכוּ׳ אוֹ שֶׁאֵין לוֹ מָה יֹּאכַל וְכוּ׳, וְשָׁם עַל כָּרְחָךְ הַיְנוּ שֶׁאֵין לוֹ כְּדֵי צָרְכּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הָרַא״ש וְהַמָּרְדְּכַי (סי׳ תתמו) בְּפֶרֶק קַמָּא סִימָן כ״ג מֵהֶהִיא דִּירוּשַׁלְמִי בְּפֶרֶק ב׳ (ה״ד), וְעַל כֵּן דַּעַת הַיְרוּשַׁלְמִי דְּגַם כָּאן הַיְנוּ שֶׁאֵין לוֹ כְּדֵי צָרְכּוֹ, וּלְהָכֵי קָמִקְשֶׁה שַׁפִּיר וְכַנַּ״ל. **הֵיוֹצֵא מִכָּל זֶה דְּבֵאֵין לוֹ כְּדֵי צָרְכּוֹ לְיוֹם טוֹב, לְדַעַת הַיְרוּשַׁלְמִי אֵין לְהַתִּיר בָּזֶה לְפוֹעֵל**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מַה יֹּאכַל: (ח) **כְּדֵי שֶׁיִּשְׂתַּכֵּר וְיָרִיחַ.** וְאַף אִם יֵשׁ לוֹ כְּלֵי בַּיִת לִמְכֹּר, מֻתָּר לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה וְאֵינוֹ מְחֻיָּב לִמְכֹּר כְּלֵי בֵּיתוֹ, אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ סְחוֹרוֹת וְיָכוֹל לִמְכְּרָם, אָסוּר לוֹ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה [אַחֲרוֹנִים]. עוֹד כָּתְבוּ דִּמְלָאכָה שֶׁמְּקַבֵּל בְּשָׁעָה שֶׁאֵין לוֹ מָה יֹּאכַל מֻתָּר לְקַבֵּל שָׂכָר אֲפִלּוּ הַרְבֵּה יוֹתֵר מִכְּדֵי אֲכִילָתוֹ, אֲבָל אַחַר כָּךְ אָסוּר לוֹ לְקַבֵּל לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה אַחֶרֶת בְּשֶׁל אֲחֵרִים:

א (א) **אָסוּר לוֹמַר לְנָכְרִי וְכוּ׳.** דְּעָשׂוּ חֲכָמֵינוּ מוֹעֵד לָזֶה כְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב. וּמִכָּל מָקוֹם אִם הוּא צָרִיךְ בְּחֹל הַמּוֹעֵד לְצָרְכּוֹ מִצְוָה שְׁרֵי עַל יְדֵי עַכּוּ״ם, דְּהָא יֵשׁ מַתִּירִין אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת עַיֵּן סִימָן ש״ז סָעִיף ה׳ [מַגֵּן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: (ב) **לַעֲשׂוֹתוֹ.** וַאֲפִלּוּ אִם הוּא מְשַׁעֵר (פ) שֶׁאִם לֹא יִשְׁכֹּר עַכּוּ״ם לַעֲשׂוֹת בַּמּוֹעֵד יִצְטָרֵךְ לְשַׁלֵּם בְּיֹקֶר גָּדוֹל לְאַחַר הַמּוֹעֵד, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר, דְּמַה שֶׁאֵינוֹ בְּיָדוֹ לֹא מִיקְרֵי הֶזֵּק: **ב** (ג) **בְּקַבְּלָנוּת וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף שֶׁהוּא בְּקַבְּלָנוּת וְלֹא בְּשָׂכִיר יוֹם, וְגַם אֵינוֹ מְצַוֶּהוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה בַּמּוֹעֵד וְכָל דְּעָבִיד אַדַּעְתֵּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ עָבִיד כְּדֵי לְגְמֹר בְּמְהֵרָה אֶת מְלַאכְתּוֹ, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר, שֶׁהָרוֹאֶה יֹאמַר שֶׁהוּא שָׂכִיר אָצְלוֹ. וְאִם כָּל הָעִיר דַּרְכָּן לִבְנוֹת בְּקַבְּלָנוּת, עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רמ״ד סָעִיף א׳ בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה או לקצור). וְאִם בָּנוּ בְּאִסּוּר, כֵּיוָן שֶׁהוּא בְּקַבְּלָנוּת וְלֹא בְּשָׂכִיר יוֹם (ג) **אַף עַל פִּי שֶׁהוּא חוֹץ לַתְּחוּם.** לְפִי שֶׁהוֹלְכִין לְשֵׁם בְּנֵי אָדָם וְיִרְאוּ הַמְּלָאכָה וְיֹאמְרוּ בְּשִׁלְיחוּת יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשַׁבָּת יוֹם טוֹב: (ה) **בְּתָלוּשׁ.** וּפְעָמִים יֵצֵא הָתֵּר אַף בִּמְחֻבָּר, כְּגוֹן שֶׁנָּתַן לוֹ שָׂדֶה בַּיִת לִמְכֹּר, מֻתָּר לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה וְאֵינוֹ מְחֻיָּב לִמְכֹּר כְּלֵי בֵּיתוֹ, אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ סְחוֹרוֹת וְיָכוֹל לִמְכְּרָם, אָסוּר לוֹ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה אַחֶרֶת בְּשֶׁל אֲחֵרִים:

(ג) בַּאֲרִיסוּת [דְּהֵינוּ לְמֶחֱצָה אוֹ לִשְׁלִישׁ וּרְבִיעַ], מֻתָּר לְהַנִּיחוֹ לַעֲשׂוֹת בַּמּוֹעֵד, דַּעֲבִיד אַדַּעְתֵּיהּ שֶׁהוּא שָׂכִיר יוֹם, שֶׁהַכֹּל יוֹדְעִין שֶׁשָּׂדֶה עוֹמֶדֶת לַאֲרִיסוּת. (ד) וַאֲפִלּוּ נָכְרִים בְּנֵי בֵּיתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל הָאוֹכְלִים מִסְּיָעִים לְהָאֲרִיס בַּמּוֹעֵד, אֲפִלּוּ הָכִי שְׁרֵי, כֵּיוָן שֶׁאֵין הַיִּשְׂרָאֵל נוֹתֵן לָהֶם שָׂכָר עַל כָּךְ נִמְצָא שֶׁאֵין בָּאִים בְּשִׁלְיחוּתוֹ: (ו) **בְּקַבְּלָנוּת לַעֲשׂוֹתָהּ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּבָזֶה תּוֹ לֹא אָתֵי לִידֵי חֲשָׁד וּמֵהֶתֵּר כֵּיוָן שֶׁהוּא בְּקַבְּלָנוּת: **ג** (ז) **מֻתָּר לִתֵּן לְנָכְרִי וְכוּ׳.** וְהוּא הַדִּין (ה) דְּלִישְׂרָאֵל שְׁרֵי לִתֵּן, (ו) וְנָקַט נָכְרִי דְּלֹא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (פ) חַיֵּי אָדָם (כלל קו סי״ב): **ב** (ג) עַיֵּן סִימָן רמ״ד בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י״ט וְסָעִיף קָטָן כ׳: (ג) מַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ג) וּפְשׁוּט: (ד) שָׁם בְּשֵׁם הַנִּמּוּקֵי יוֹסֵף (ה: ד״ה מקבלין): **ג** (ס) מַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְרָאִיתִי בַּאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ג) שֶׁפִּקְפֵּק עַל זֶה וְכָתַב דְּכָל הַפּוֹסְקִים הַזְכִּירוּ לְנָכְרִי עַיֵּן שָׁם, וּבְמַחְזִיק בְּרָכָה כָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״א) דְּיֵשׁ לוֹ סְחוֹרוֹת לְמִכְּר, עַיֵּן שָׁם. וְלֹא נִרְאֶה לִי דְּלִכְלָךְ מִצְוָה לֹא עָשׂוּ חֲכָמִים (ד״ה תנו רבנן):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

אוֹ בִּשְׁכִיר יוֹם (ח) * **שֶׁיַּעֲשֶׂנָּה** (ז) **אַחַר הַמּוֹעֵד, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִמְהֹד** (ט) **וְיִשְׁקֹל** (ס) (י) **וְיִמְנֶה כְּדַרְכּוֹ שֶׁעוֹשֶׂה בְּחֹל.** הַגָּהּ: וְאַף אִם יַעֲשֶׂה הָאֵינוֹ יְהוּדִי אַחַר כָּךְ מְלָאכָה (ו) (יא) שָׁרִי, הוֹאִיל וְהִתְּנָה עִמּוֹ לַעֲשׂוֹתָהּ אַחַר הַמּוֹעֵד (מרדכי ריש פרק מי שהפך (סר׳ תמנכ) ובית יוסף (ד״ס מופר ליקן) ורבינו ירוחם (נתיב ד מ״ה)):

תקמד דִּין צָרְכֵי רַבִּים בְּחֹל הַמּוֹעֵד. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א (א) * [א]**צָרְכֵי רַבִּים מֻתָּר לַעֲשׂוֹתָן בְּחֹל הַמּוֹעֵד,** (ב) **כְּגוֹן לְתַקֵּן הַדְּרָכִים** (ג) **וּלְהָסִיר מֵהֶם הַמִּכְשׁוֹלוֹת, וּלְצַיֵּן הַקְּבָרוֹת כְּדֵי שֶׁיִּזָּהֲרוּ מֵהֶם הַכֹּהֲנִים,** (ד) **וּלְתַקֵּן הַמִּקְוָאוֹת.** הַגָּהּ: וְדַוְקָא (ה) צָרְכֵי רַבִּים כָּאֵלּוּ, שֶׁהֵם צְרִיכִים (ו) לְגוּף הָאָדָם, אֲבָל שְׁאָר צָרְכֵי רַבִּים, [*] (ו) כְּגוֹן בְּנְיָן (ז) בֵּית הַכְּנֶסֶת (בית יוסף (ד״ס כמנ הרשב״ץ)) בשם תשובת

א משנה ריש מועד קטן (ב.) והברייתא ה׳ (ע״א).

בַּאֵר הֵיטֵב

ג (ד) **אַחַר.** פֵּרוּשׁ שֶׁיֹּאמַר לוֹ בְּהָדְיָא שֶׁיַּעֲשֶׂנָּה אַחַר הַמּוֹעֵד. וְהוּא הַדִּין דְּלִישְׁרָאֵל שָׁרֵי לְתַּן. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): (ה) **וְיִמְנֶה.** וְאִם כֵּן כְּשֶׁנּוֹתֵן כֵּלָיו לַכּוֹבֵס אָסוּר לְמָנוֹת. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה). וְעַיֵּן בְּבֵאר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי שֶׁהִנִּיחַ בְּצָרְיךְ עִיּוּן מִמַּה שֶׁכָּתַב בְּסִימָן תקנ״א סוֹף סָעִיף ג׳ דְּאוֹסֵר רְמ״א שָׁם לְתַּן לַכּוֹבֵס עַד אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב וְכָתַב מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו) אֲפִלּוּ אוֹמֵר לְכַבֵּס אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְלֹא דַק, דְּהָתָם שְׁלֹא יִסְיחוּ דַּעְתָּן מִן הָאֲבֵלוּת: (ו) **שָׁרִי.** פֵּרוּשׁ אֵין צָרִיךְ לִמְחוֹת בְּיָדוֹ, עַיֵּן סִימָן רמ״ח (סק״א):

א (ג) **לְגוּף.** וְהוּא הַדִּין לְתִקּוּן מֻרְחָצָאוֹת לָרַבִּים, וְדַוְקָא מַעֲשֶׂה הֶדְיוֹט, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ז) **בֵּית הַכְּנֶסֶת.** וּבִזְמַן הַזֶּה שָׁרִי, דְּאִם יִתְעַכֵּב, שָׁמָּא יִמָּנְעוּ הָאֻמָּנִים

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [בהג״ה] **כְּגוֹן בְּנְיַן בֵּית הַכְּנֶסֶת.** וְכָתַב מַהֲרִי״ק בְּרָכָה (ס״א) בְּשֵׁם סֵפֶר שֻׁלְחַן מְלָכִים כְּתַב יָד שֶׁאִם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת סַפְסָלִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי מַחְלֹקֶת, צָרְכֵי רַבִּים הֵם, וּמֻתָּר, דְּנִצְרָכִים לְיֹשֶׁב עֲלֵיהֶם, וְכֵן עֲשׂוּ מַעֲשֶׂה בִּירוּשָׁלַיִם תוכ״ב בִּפְנֵי הָרַב מַהֲרַ״ם מִבְּנֵימִין מִפְּנֵי הָאוֹרְחִים שֶׁלֹּא הָיוּ מָקוֹם לְיֹשֶׁב, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן נָהֲגוּ לְסַדֵּר צָרְכֵי רַבִּים בְּחֹל הַמּוֹעֵד לְמִנּוֹת גַּבָּאִים וּפַרְנָסִים, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב עוֹד בְּשֵׁם פְּרִי הָאֲדָמָה (יו״ט פ״ו) שֶׁלְּצַיֵּר צִיּוּרִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אֲפִלּוּ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁאֵין לוֹ מָה יֹאכַל יֵשׁ לְהַחְמִיר, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

נִימָא דְּנָכְרִי בְּרַדָּאי לֹא יַקִּים וְיַעֲשֶׂה בַּמּוֹעֵד: (ח) **שֶׁיַּעֲשֶׂנָּה וְכוּ׳.** פֵּרוּשׁ שֶׁיֹּאמַר לוֹ בְּהָדְיָא שֶׁיַּעֲשֶׂנָּה אַחַר הַמּוֹעֵד: (ט) **וְיִשְׁקֹל.** כְּגוֹן שֶׁנּוֹתֵן מַטְוֶה לַאֲרִיגַת בֶּגֶד לֹא יִשְׁקֹל אוֹתָם: (י) **וְיִמְנֶה.** וְאִם כֵּן כְּשֶׁנּוֹתֵן כֵּלָיו לְכוֹבֵס עַכּוּ״ם לְכַבֵּס אַחַר הַמּוֹעֵד, לֹא יִמְנֶה אוֹתָם. (ו) וְנִרְאֶה דִּכְשֶׁכְּבָר זֶה נָהֲגוּ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא לְתֵּן לְכוֹבֵס עַכּוּ״ם בְּחֹל הַמּוֹעֵד כְּלָל, מִפְּנֵי שֶׁאָסוּר לְמָנוֹתוֹ, וּבְלֹא מְנָיָן אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ. וּבְדָגוּל מֵרֻבָּבָה כָּתַב דִּכְלֵי פִּשְׁתָּן (פ) מֻתָּר לְתֵּן לוֹ שֶׁיְּכַבֵּס אַחַר הַמּוֹעֵד וְאַף לִמְנוֹתָם, וּמַאֲלֶיהָ רַבָּה בְּסִימָן תקל״ד סָעִיף ב׳ מְשֻׁמָּע שֶׁאֵין מְחַלֵּק בָּזֶה. וּבִשְׁעַת הַדְּחַק יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל: (יא) **שָׁרִי.** פֵּרוּשׁ, אֵין צָרִיךְ לִמְחוֹת בְּיָדוֹ:

א (א) **צָרְכֵי רַבִּים מֻתָּר וְכוּ׳.** דַּע, דְּכָל צָרְכֵי רַבִּים מֻתָּר (פ) אֲפִלּוּ כִּוְנוּ מְלַאכְתָּן בַּמּוֹעֵד, וְגַם בְּפַרְהֶסְיָא, וּבְטֹרַח גָּדוֹל. וְהַטַּעַם שֶׁהִתִּירוּ בִּכְלַל מְלַאכְתּוֹ, דְּכָל צָרְכֵי רַבִּים אֵינָם נִגְמָרִים אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁהֵם בְּטֵלִים כֻּלָּם וּמִתְחַבְּרִים יַחַד, וְאִם לֹא יַעֲשׂוּ עַכְשָׁו יִתְבַּטֵּל הַדָּבָר, [וְלָכֵן] (ס) אִם יֵשׁ לָהֶם מַנְהִיג שֶׁהָרְשׁוּת בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת לְבַדּוֹ, אָסוּר לוֹ לִכְלַל מְלַאכְתּוֹ בַּמּוֹעֵד]. וְיֵשׁ בָּזֶה שְׁנֵי חִלּוּקִים, דְּאִם הוּא מַעֲשֶׂה אֻמָּן, אֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא אִם הוּא רַק צָרְךְ אַחַר הַמּוֹעֵד, וְאִם הוּא מַעֲשֶׂה הֶדְיוֹט, שָׁרֵי אֲפִלּוּ אִם הוּא רַק צָרְךְ אַחַר הַמּוֹעֵד: (ב) **כְּגוֹן וְכוּ׳.** וַאֲפִלּוּ (ג) מַעֲשֶׂה אֻמָּן שָׁרֵי בָּזֶה, כֵּיוָן שֶׁדָּבָר זֶה צָרִיךְ גַּם בַּמּוֹעֵד: (ג) **וּלְהָסִיר מֵהֶם הַמִּכְשׁוֹלוֹת.** בַּגְּמָרָא (ה.) אִיתָא דִּמְחַיְּבִין בָּזֶה שֶׁלֹּא יִהְיֶה כְּשׁוֹפֵף דָּמִים אִם יֶאֱרַע מִכְשׁוֹל, עַיֵּן שָׁם:

(ד) **וּלְתַקֵּן הַמִּקְוָאוֹת.** וְהוּא הַדִּין דְּלִכְתְּחִלָּה גַּם כֵּן מֻתָּר לַעֲשׂוֹת מִקְוֶה בְּחֹל הַמּוֹעֵד, וְדוֹמְיָא דַּחֲפִירַת בּוֹר בְּהַמְבָאָר בְּסָעִיף ב׳. (ד) וְדַוְקָא כְּשֶׁתְּהֶיֶה נִגְמֶרֶת בְּחֹל הַמּוֹעֵד וְתִהְיֶה צָרְךְ הַמּוֹעֵד, דְּאִי לָאו הָכִי אָסוּר, דְּהוּא מַעֲשֶׂה אֻמָּן: (ה) **צָרְכֵי רַבִּים כָּאֵלּוּ וְכוּ׳.** וְהוּא הַדִּין (ה) לְתַקֵּן מֻרְחָץ (ו) לְצָרְךְ רַבִּים, שֵׁשׁ בָּהֶן עֲצַר הַגּוּף אִם לֹא יִרְחֹץ. וּבָזֶה גַּם כֵּן דַּוְקָא אִם לֹא יִרְחֹץ בְּחֹל הַמּוֹעֵד וְתִהְיֶה צָרְךְ הַמּוֹעֵד אִם הוּא מַעֲשֶׂה אֻמָּן: (ו) **כְּגוֹן בְּנְיַן בֵּית הַכְּנֶסֶת.** לְרִבּוֹתָא נָקַט, דַּאֲפִלּוּ בִּנְיַן בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁהוּא מִצְוָה כְּדֵי לְהִתְפַּלֵּל בּוֹ בַּמּוֹעֵד בַּעֲשָׂרָה, (ז) וַאֲפִלּוּ אֵין לָהֶם מָקוֹם אַחֵר לְהִתְפַּלֵּל בַּעֲשָׂרָה, גַּם כֵּן אָסוּר, שֶׁזֶּה אֵין צָרְךְ לְגוּף הָאָדָם, (ח) וַאֲפִלּוּ הִתְחִילוּ מִכְּבָר לִבְנוֹתוֹ וְאֵין צָרִיךְ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ז) בִּגְדֵי יֶשַׁע (סק״ה): (פ) טַעֲמוֹ מִשּׁוּם דִּכְלֵי פִּשְׁתָּן עִקַּר אִסּוּר הַכְּבִיסָה בְּמוֹעֵד אֵינוֹ אֶלָּא מִצַּד הַמִּנְהָג כְּמְבֹאָר בְּסִימָן תקל״ד סָעִיף ב׳:

א (פ) פּוֹסְקִים: (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (ג) כֵּן מַשְׁמַע בִּתְשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ״א (ח״ד סי׳ שכו) שֶׁהוּבְּאָה בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתב הרשב״א): (ד) **וְהוּא הַדִּין כְּמוֹ שֶׁהִתִּיר בְּשַׁלְחָן עָרוּךְ לְתַקֵּן הַמִּקְוָאוֹת, אִם הַתִּקּוּן הוּא מַעֲשֶׂה אֻמָּן בְּעֵינָן שֶׁיִּהְיֶה נִגְמָר בְּחֹל הַמּוֹעֵד:** (ס) וְהָרַשְׁבָּ״א (שם) וְהָרֹא״שׁ (פ״א סי׳ ו) לְפִי מַסְקָנָתוֹ. וְהַגָּה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״א) כָּתַב דְּלִהְרֹא״שׁ אֵינוֹ מֻתָּר בְּמֻרְחָץ כִּי אִם מַעֲשֶׂה הֶדְיוֹט, וְהַמְעַיֵּן בְּרֹא״שׁ בְּמַסְקָנָתוֹ יִרְאֶה דְּגַם הוּא סוֹבֵר כְּהָרַשְׁבָּ״א דַּאֲפִלּוּ מַעֲשֶׂה אֻמָּן מֻתָּר אִם צָרִיךְ לוֹ בַּמּוֹעֵד, [וּמַה שֶׁכָּתַב הָרֹא״שׁ מִתְחִלָּה כָּל אֵלּוּ מַעֲשֶׂה הֶדְיוֹט, כָּתַב הַנִּשְׁמַת אָדָם (כלל קו סק״ב) וְהַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ג) דְּקָאֵי רַק עַל כָּל אֵלּוּ הַמְבֹאָר בְּשַׁ״ס דִּילָן, וְלֹא אַהֲנִיא דִּירוּשַׁלְמִי (פ״א ה״ב), אֲבָל הַמְעַיֵּן בִּירוּשַׁלְמִי

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah